

Национална библиотека
Црне Горе "Ђурђе Црнојевић"
Цетиње
Бр. Т931222

CRNA GORΑ MONTENEGRO

JUGOSLAVIJA

HERCEG-NOVI

ID-9040864

MANASTIR »SAVINA«

HOTEL »BOKA«

ULAZ U BOKU

NACIONALNA
BIBLIOTEKA
CRNE GORE ĐURĐE
CRNOJEVIĆ

58876

HERCEG-NOVI

НАЦИОНАЛНА БИБЛИОТЕКА ЦРНЕ ГОРЕ
"ЂУРЂЕ ЂУРОЈЕВИЋ"
ЦЕНТРИЧНА
Сигн. № 13422-01

IGALO

LJETNA POZORNICA

SPORTOVI NA VODI

NACIONALNA
BIBLIOTEKA
CRNE GORE ĐURĐE
CRNOJEVIĆ

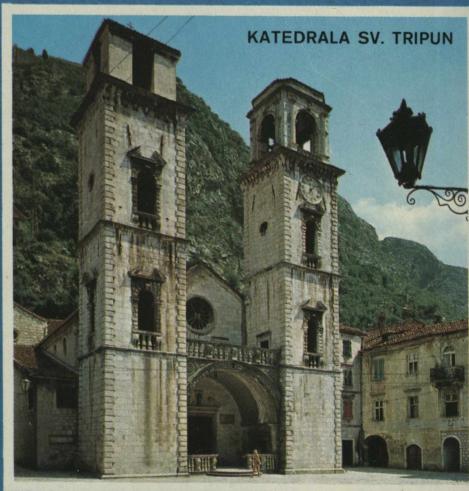
KOTOR

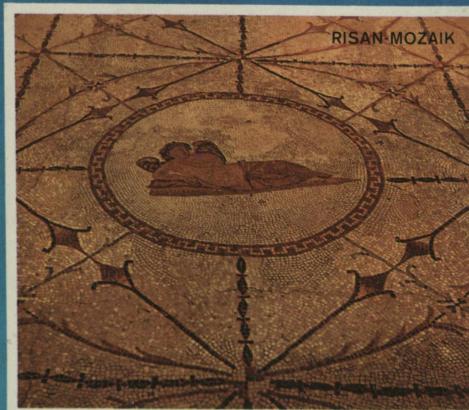
PRČANJ

PERAST-GOSPA OD ŠKRPJELA I SV. ĐORDE

KATEDRALA SV. TRIPUN

НАЦИОНАЛНА БИБЛИОТЕКА ЦРНЕ ГОРЕ
„ЂУРЂЕ ЏРНОЈЕВИЋ“
ЦЕТИЊЕ

TIVAT

OSTRVO CVIJEĆA

HOTEL »PLAVI HORIZONT«

AERODROM

NACIONALNA
BIBLIOTEKA
CRNE GORE ĐURĐE
CRNOJEVIĆ

HOTEL
»KAMELIJA«

BUDVA

SLOVENSKA PLAŽA

BEĆIĆI

NACIONALNA
BIBLIOTEKA
CRNE GORE ĐURĐE
CRNOJEVIĆ

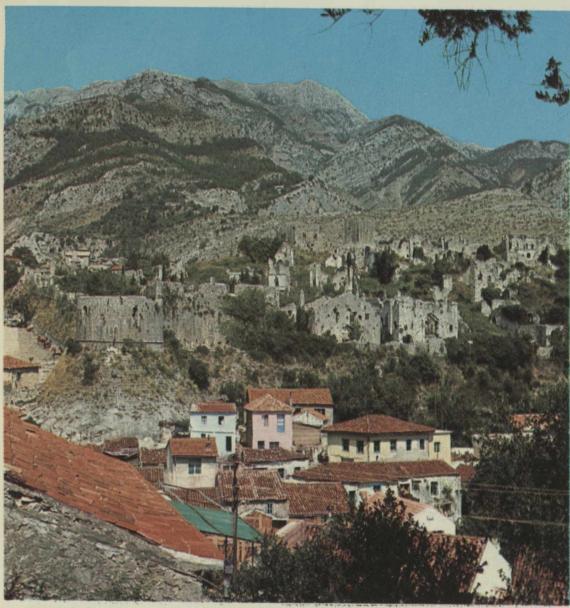
SV. STEFAN

NACIONALNA
BIBLIOTEKA
CRNE GORE ĐURĐE
CRNOJEVIĆ

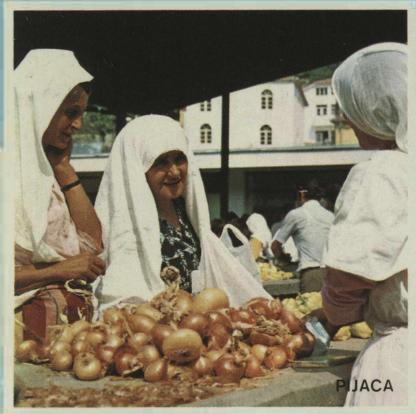

PETROVAC

BAR   SUTOMORE

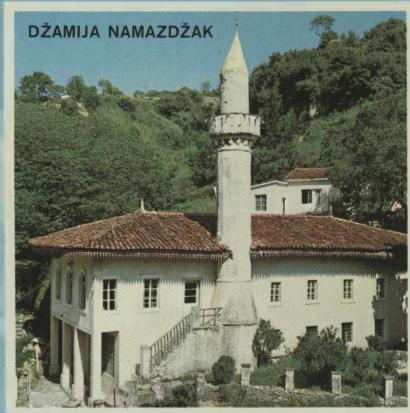

PIJACA

STARI GRAD

DŽAMIJA NAMAZDŽAK

ULCINJ

KALIMERA

ULCINJ

VELIKA PLAŽA

NUDISTIČKO NASELJE

NACIONALNA
BIBLIOTEKA
CRNE GORE ĐURĐE
CRNOJEVIĆ

SOCIJALISTIČKA REPUBLIKA CRNA GORA

Socijalistička Republika Crna Gora jedna je od šest republika i obuhvata jugozapadni dio Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije. Sa zapada i sjeverozapada graniči se SR Hrvatskom i SR Bosnom i Hercegovinom, sa sjeveroistoka i istoka SR Srbijom. Na jugoistoku državna granica prema Albaniji. Jugozapadni dio Crne Gore izlazi na Jadransko more. Na 13.812 km² živi 555.000 stanovnika, 40 na 1 km². Većinu stanovništva čine Crnogorci — 390.000, zatim Muslimani, Albanci, Srbi, Hrvati... Crna Gora ima 20 opština. Glavni grad Titograd — 65.000 stanovnika.

Zemljiste je najvećim dijelom planinsko. Manje ravnice pored Zete, Morače, Limu i Skadarskog jezera i u okolini Ulcinja. U jugozapadnom dijelu kraški reljef. Na sjeveru visoke dinarske planine obrasle gustim šumama i bujnim pašnjacima: Durmitor, Ljubišnja, Komovi, Bjelasica sa vrhovima preko 2.500 m i ledničkim jezerima. Ljepotu pejzaža i prirodnog bogatstva dopunjaju nacionalni parkovi: Durmitor, Biogradska gora i Lovćen. Jadranska obala veoma razuđena sa mnogo malih zaliva, ostrva, poluostrva i slikovitih klifova. U sливу Jadran-skog mora Morača sa Zetom, pritoke Skadarskog jezera, Bojana, otoka jezera, a Crnog mora: Tara, Piva, Cetina, Lim i Ibar. Jezera: Skadarsko, najveće na Balkanu, na Jugoslovensko-albanskoj granici 391 km² (dvije trećine pripadaju Jugoslaviji) zatim Plavsko, Biogradska, Crno i druga.

Prvi počeci crnogorske države datiraju još od sredine XI vijeka. Tada je u dolini Zete osnovana prva država. Mnogo ranije ova oblast zvala se Duklja, po gradu Doklei, čiji ostaci i danas postoje kod Titograda.

Crna Gora se помиње од kraja XIV vijeka. Dugo su vladale dinastije Balšića, Crnojevića i Petrovića. Više vjećkova uspješno davala otpor Turcima i predstavljala jedinu slobodnu oazu na Balkanu. U primorskom dijelu smjenjivali su se zavojevaci: Vizantinci, Rimljani, Mlečići, Turci, Francuzi, Austrijanci, Talijani i Nijemci. Na čelu Crne Gore dugo su bile vladike-vladari, zatim knjaževi i posljednji kralj. Kao samostalna i nezavisna država poslije prvog svjetskog rata ušla u sastav nove jugoslovenske države.

U drugom svjetskom ratu, poslije kapitulacije Kraljevine Jugoslavije, Crnogorci su 13. jula 1941. zajedno sa drugim jugoslovenskim narodima, pod vodstvom Komunističke partije Jugoslavije digli ustanak protiv okupatora. Trinaesti jul je Dan ustanka, nacionalni praznik Crne Gore, koja je poslije četvorogodišnjih borbi izvojevala slobodu i postala jedna od šest socijalističkih republika SFRJ u kojoj doživljava ekonomski, kulturni i socijalni preobraćaj.

Ranije potpuno ekonomski zaostalo područje, Crna Gora je poslije drugog svjetskog rata počela naglo da se razvija. Najveće prirodno bogatstvo hidroenergija, rудarstvo, šumarstvo. Izuzetno povoljni uslovi za razvoj turizma. Velike privredne organizacije: željezara »Boris Kidrič«, Aluminjski kombinat, tvornica građevinskih mašina »Radovo Đakić«, elektroindustrija »Obod«, Fabrika celuloze, »Jugooceanija«, Prekooceanska plovida, Barska luka, spoljni-trgovinsko preduzeće »Industrija-import«, kao i preduzeća za industrijsku preradu drveta.

Najveća hotelsko-turistička organizacija »Montenegro-turist« u Budvi obuhvata gotovo sve objekte u Ulcinju, Baru, Petrovcu, Svetom Stefanu, Budvi, Tivtu, Kotoru i Cetinju. U Herceg-Novom je turističko-ugostiteljsko preduzeće »Boka«. Uspješno posluju i druge organizacije koje se bave turizmom.

Najznačajniji istorijski i kulturni spomenici nalaze se na Cetinju, u Kotoru i drugim mjestima Boke, zatim u Titogradu, Baru, Ulcinju, Budvi, Bijelom Polju i Pljevljima. Valja posebno pomenuti Cetinske muzeje i Obodsku štampariju, a najznačajniji je Mauzolej Petru II Petroviću Njegošu na Lovćenu.

U gotov svakom mjestu nalaze se spomenici iz narodnooslobodilačkog rata i socijalističke revolucije: Spomenik partizanu borcu u Titogradu, Spomen dom u Kolašinu, spomenici u Plevljima, Bijelom Polju, Ivangradu, Andrijevici, Cetinju, Nikšiću, Virpazaru, Kotoru, Herceg-Novom, Danilovgradu. Obilježeni su svi značajniji dogadjaji iz narodnooslobodilačkog rata.

Divan je pogled na Crnu Goru sa vrha Lovćena. Na jednoj strani Boka, pučina Jadran-skog mora i čitavu crnogorskiju obalu, a na drugoj »krševito more« i velike šume do Durmitora, Bjelasice i Komova. Putovanje lovćenskim šumama i planinama, NACIONALNA MATEKA BDB predstavlja veliku atrakciju i nezaboravan doživljaj. Sa Čakora se CRNOGORE dolina i Rugovska klisura. Neponovljivi su pejzaži Rijeke Crnojevića i Skadar-

skog jezera gledani s puta Titograd—Cetinje, dok se sa Krsca na putu Kotor—Cetinje pruža lijep pogled na Boku. Veličanstveni su kanjoni Tare, Pive, Komarnice, Morače.

Najveći turistički potencijal predstavlja Crnogorsko primorje. Obala je duga 280 km. Za kupanje je prikladno 73 km, a 31 km čine pješčane plaže za koje se s pravom tvrdi da su najljepše na Mediteranu. Obala u podnožju planinskih vlijenaca, očivjena uvalama i rtovima, obrasla je maslinjacima i bujnom mediteranskom vegetacijom. Zbog svega toga Crnogorsko primorje sa modernim ljetovalištima i velikim hotelima omiljeno je turističko područje.

Prostrane šume Bjelasice, Komova, Visitora, Durmitora, Turjaka, Ljubišnje imaju mnogo divljači: medvjeda, jelena, srna, divokoga, divljih svinja. Šljuka, pataka i fazana ima najviše u lovištima kod Ulcinja i na Skadarskom jezeru.

Crnogorske rijeke: Morača, Zeta, Tara, Piva, Lim, Ibar, Čehotina, Bojana, zatim Skadarsko, Plavsko, Crno i Biogradska jezera imaju bistru vodu bogatu raznim vrstama ptinjačica: pastrmke (glavatica, mladić, kalifornijska i potočna) i ilipljenom. Crnogorska obala obiluje morskom ribom i podesna je za podvodni ribolov i za sportove na vodi. Na planinama su vanredni tereni za smučanje i staze za planinare i alpiniste. Tara, Piva, Lim i Morača privlačne su za kajakaše i splavare.

Crnogorsko primorje sa blagom klimom i velikim brojem sunčanih dana pruža povoljne uslove za odmor tokom cijele godine. Srednja temperatura vazduha iznosi u januaru 8,4°, u februaru 8,9°, martu 10,4°, aprili 13,9°, maju 18,2°, junu 21,8°, julu 24,1°, avgustu 24,0°, septembru 21,0°, oktobru 16,9°, novembru 13,2° i u decembru 10,0° C. Na primorju sunce prosječno sija 2.733 h u godini, pa se ubraja u najsunčanije krajeve Sredozemlja.

Srednja temperatura morske vode u aprilu, maju, septembru i oktobru iznosi 21° C, a u junu, julu i avgustu 23° C.

U sjevernom dijelu Republike postoje odlični klimatski i drugi uslovi za odmor, zdravstveni oporavak i raznovrstne zimske sportove. Kratko rastovanje od mora do planinskih mjeseta omogućava kombinovani odmor na plažama i na planinskom vazduhu i snijegu u toku jednog dana.

Medunarodni aerodromi u Titogradu i Tivtu, a za unutrašnji saobraćaj u Ivangradu. Živ autobusni saobraćaj. Od Igala do Ulcinja i od Petrovca do Bijelog Polja i Rožaja Jadranska magistrala. Još su važne saobraćajnice Mojkovac—Đurdevica, Tara—Žabljak, Ivangrad—Andrijevica—Plav, Bijelo Polje—Pljevlja, Pljevlja—Žabljak, Titograd—Nikšić—Šavnik—Žabljak. Titograd—Cetinje—Kotor, Cetinje—Budva i Cetinje—Lovćen. Željezničke pruge Beograd—Bar i Nikšić—Titograd. Prugom Beograd—Bar stiže se iz glavnog grada Jugoslavije na more za 8 časova. Putnički brodovi povezuju Crnogorsko primorje sa drugim lukama na Jadranu. Postoji brodski saobraćaj i na Skadarskom jezeru.

CRNOGORSKO PRIMORJE

HERCEG-NOVI. Poznato klimatsko ljetovalište i zimovalište na ulazu u Bokokotorski zaliv — 7.000 stanovnika. Turistički centar Boke kotorske, jednog od najljepših zaliva svijeta. Grad sunca, cvijeća i zelenila. Srednjevjekovni spomenici: Kuti i Suščepan. Očuvane mletačke, turske i austrijske tvrđave: Forte Mare, Citadela, Španjolska, Kanli kula. Jedna od najljepših ljetnih pozornica na Jadranu. Čuveni barokni manastir Savina. Monumentalni spomenik borcima palim u NOR-u. Zavičajni muzej, Arhiv, Umjetnička galerija, Centar za naučne skupove — kongresni turizam. Veliki park sa preko stotinu vrsta tropskog i suprtropskog rastinja. Zimski spektakl cvijeća »Praznik mimoze«.

Na ulasku u Boku ostrvo Mamula, atraktivna Plava špilja i izletišta Žanjić sa pješčanom plažom i maslinjacima.

Hoteli, motelli, autokampovi (»Boka«, »Plaža«, »Topla«, »Dubrava«). Aerodrom Tivat 22 km, Dubrovnik 25 km. Brodske veze sa većim lukama na Jadranu. Žimski turizam. Skijaški tereni na Subri.

UIGALU kraj Herceg-Novog nadaleko poznat Institut za fizikalnu medicinu i rehabilitaciju »Dr Šime Milošević« — jedan od najmodernijih medicinskih centara na Balkanu. Hoteli: »Igalo«, »Tamaris«, »Rivijera«, »Vinograd«, Odmaralište »Balkan« i drugi objekti.

Istočno od grada nastavlja se hercegnovska rivijera: Meljine, Zelenika, Kumbor, Denovići, Bašići, Bijela, Kamenari. U Bijeloj Brodogradilište i hotel »Park«, a u Bašiću Muzej pomorskog kapetana M. Štumbergera. U Kamenarima i Lepeštanima prevoz trajektom preko Bokokotorskog zaliva.

Herceg-Novi sa svojom rivijerom raspolaže velikim brojem ležaja u domaćoj radinosti, odmaralištima i ljetovalištima.

RISAN. Tranzitno mjesto i izletište. Jedo od najstarijih naselja u Boki. Pred najeandom Rimljana tu se 228 g. prije nove ere sklonila ilirska kraljica Teuta. Rimski mozaici iz II vijeka. Više turističkih i ugostiteljskih objekata, odmarališta i kampova. Zdravstveni turizam.

PERAST. Srednjevjekovni gradić. Nekada značajno pomorsko i trgovačko mjesto. Danas grad — muzej. Sačuvana arhitektura iz XVII i XVIII v. Prva pomorska škola iz 1698. U Zavičajnom muzeju zbirka predmeta iz prošlosti Boke. Dva slikovita ostrvca: Sveti Đorđe sa crkvom iz XII v. i Gospa od Škrpjela sa slikama Tripa Kokolja iz 1630. Nasuprotn Perastu najuži tjesnac Boke — Verige, koji se po legendi zatvarao lancima da bi se zaštitio od neprijatelja. U blizini kula Balja Pivljanina znamenitog junaka i hajduka XVII v.

KOTOR. Kulturni i trgovački centar Boke kroz vjekove. Sada grad i morska luka, oko 8.000 stanovnika. Sačuvane stare zidine duge 4,5 km koje opisuju grad. Gradska vrata, kula za sat, živopisni trgovci i uske krvudave ulice, očuvane plemićke palate, bogata arhitektura iz raznih epoha. Katedrala sv. Tri puna — XII vijek je najznačajniji kotorski spomenik. Sjedište tradicionalne Bokeljske mornarice osnovane u IX v. Pomorski muzej sa eksponatima iz Boke i Arhiv iz 1326. g. Preduzeće Pomorske plovidbe »Jugooceanija«, Viša pomorska škola, Zavod za biologiju mora. Hoteli »Fjord«, »Markov rt«, »Slavija«. Odmarališta, auto-kampovi i drugi ugostiteljski i turistički objekti. Značajna raskrsnica i tranzitno turističko mjesto. Karnevalske svečanosti ljeti i zimi. Spomenici iz NOR-a.

PRČANJ. Pet km udaljen od Kotora. Očuvane palate bokeljskih pomoraca. Zanimljiva građevina »Tre sorelle« u gotском stilu vezana za romantičnu legendu. U blizini turističko naselje Markov rt i više odmarališta. Zdravstveni turizam.

TIVAT. Turistički grad u Bokokotorskem zalivu, 4.500 stanovnika. Blaga klima pogodna za odmor tokom cijele godine. U zalivu ostrva Sveti Nikola i Prevlaka sa turističkim naseljima »Klubom Mediterane« i »Ostrvom cvijeća«. Međunarodni aerodrom. Hoteli »Mimoza«, »Palma« i »Tivat«. Pješčana plaža Pjeno u Krtolima spada među najljepšim. Tu je hotel »Plavi horizonti«. Omladinska, dječja i radnička odmarališta. Živopisno mjesto Donja Lastva sa hotelima »Kamelija« i »Park«. Auto-kampovi i izletišta. Arheološke iskopine iz Ilirskog, rimskog i vizantijskog doba i iz srednjeg vijeka. Veća ljetna pozornica i izuzetan park sa spomenikom narodnim herojima Miljanu Spasiću i Sergeju Mašeri.

BUDVA. Ubraja se u najstarije gradove na Jadranu, 4.500 žitelja. Turistička metropola Crne Gore. Sjedište organizacije udruženog rada »Montenegro-turist«, jedne od najvećih hotelsko-turističkih organizacija u Jugoslaviji. Jadranski sajam, Moderna galerija, Muzej. Pješčane plaže: Mogren, Jaz, Slovenska plaža i druge. Oko stare Budve očuvani bedemi i mnoge građevine. U parku spomenik Stefanu Mitrovi Ljubiši, istaknutog crnogorskog književnika XIX vijeka. U davnina vremena grčke kolonija. Arheološke iskopine iz rimskog i vizantijskog doba. U manastirskoj crkvi Zavičajni muzej. U blizini manastiri Podmajine i Podlastva.

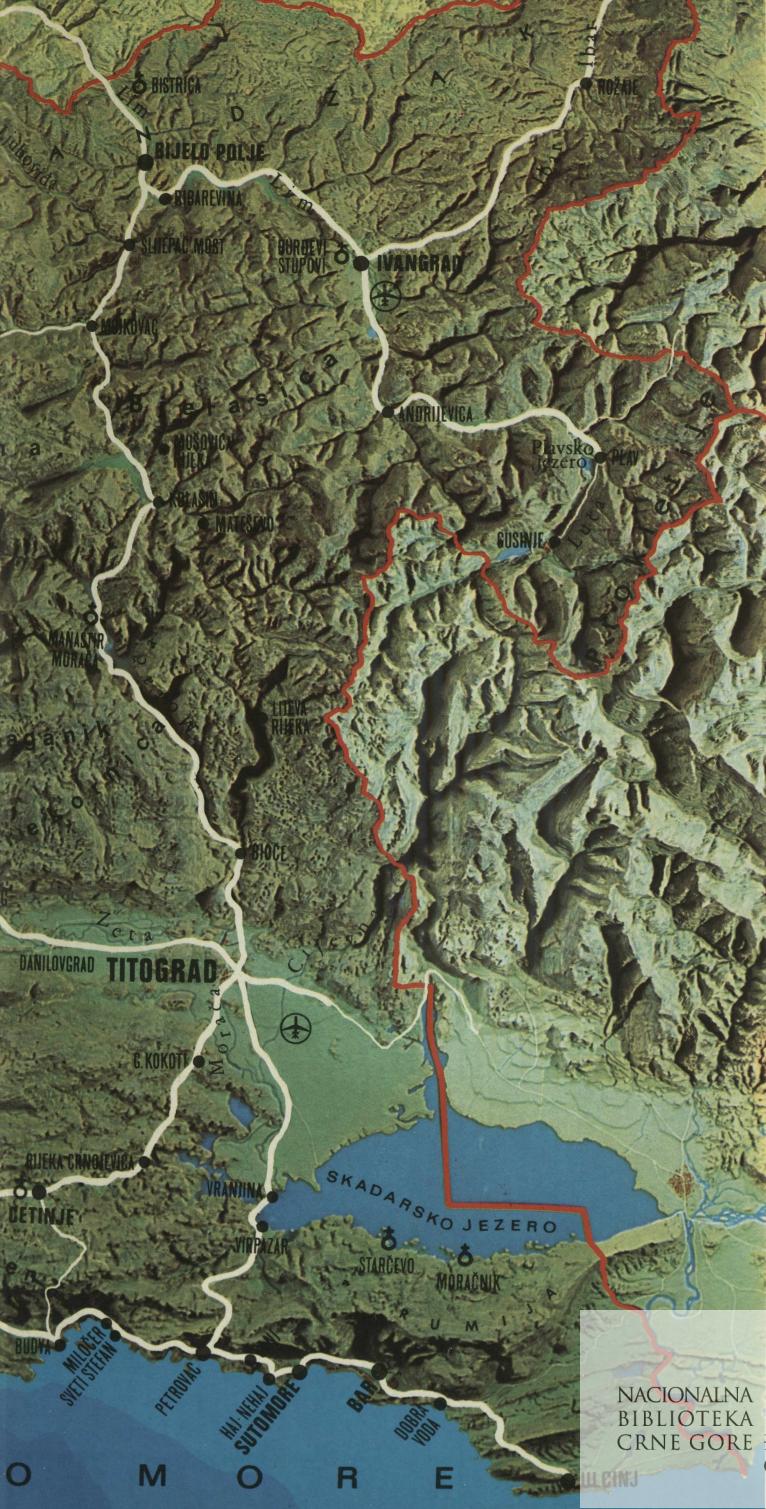
U zalivu vječito zeleno ostrvo Sveti Nikola, prijatno i omiljeno izletište. Aerodromi u Tivtu 10 km, Dubrovniku 45 km, Titogradu 62 km. Brodske veze sa većim lukama na Jadranu. Jadranska magistrala. Hoteli »Avala«, »Mogren«, »Internacional«, »Adriatik«, »Slavija«. Mnogo ugostiteljskih i turističkih objekata, auto-kampova, dječjih, radničkih i omladinskih odmarališta.

NASLOVNA STRANA: BOKA KOTORSKA
ZADNJA STRANA: DURMITOR

NACIONALNA
BIBLIOTEKA
CRNE GORE

DURĐE
CRNOJEVIĆ

BEĆIĆI. Veliko turističko naselje u blizini Budve. Plaža duga 1.800 m jedna od najlepših na Jadranu. Uoči drugog svjetskog rata proglašena najlepšom na Mediteranu. Hoteli »Belvi«, »Montenegro«, »Splendid«, »Mediteran«. Međunarodni omladinski centar i drugi objekti.

SVETI STEFAN. Prije pet vjećova sagraden na jednom morskom grebenu za odbranu od gusara. Uskom pješčanom plažom prevlakom spojen s kopnjem. Ribarsko naselje pretvoreno u grad-hotel jedinstven u svijetu. Srednjevjekovni spoljni izgled sačuvan s mnogo pjeteta. Dobio najveće međunarodno priznanje turističkih novinara i pisaca — FIJET »Zlatnu jabuku«. Dvije pješčane plaže. U blizini srednjevjekovni manastir Praskvica. Turistički i ugostiteljski objekti.

MILOČER. U blizini Svetog Stefana. Bivša kraljevska ljetna rezidencija sa izvanrednim parkom. Dvije pješčane plaže. Sportovi na vodi, teniska igrališta i drugo. Hoteli »Miločer« i »Maestral«.

Sveti Stefan i Miločer čine jednu vanrednu turističku cjelinu i atrakciju ne samo po neobičnom izgledu i romantičnoj okolini, nego i po udobnosti koju pružaju za odmor.

PETROVAC NA MORU. Životisan gradić oko pjeskovitog zaliva. Gusti maslinjaci i borova šuma. Manastiri Reževići i Gradišta. U blizini prostrana buljarička plaža i auto-kamp. Hoteli »Oliva«, »Palas«, »Rivijera«, »Petrovac«, »Kastellasta« i drugi objekti.

Na čitavoj budvanskoj rivijeri od Jaza do Buljarice nalazi se mnogo odmarališta, auto-kampova a razvijena je i domaća radinost.

SUTOMORE. Malo mjesto 8 km zapadno od Bara. Čitav kraj obrastao bujnom vegetacijom. Pješčana plaža 1.300 m. U blizini srednjovjekovna tvrdava Haj-Nehaj i čanjska plaža. Hoteli »Korali«, »Južno more«, »Nikšić«, »Zlatna obala«. Radnička i dječja odmarališta.

B A R. Velika luka, 6.000 stanovnika. U okolini plantaže južnog voća i maslina. Neka stabla stara blizu 3.000 godina. Brodске veze sa velikim lukama. Do talijanske luke Bari saobraća feribot »Sveti Stefan«. Jadranska magistrala. Željeznička pruga Beograd—Bar. Tri km daleko Stari Bar. Značajni arheološki lokalitet. Preduzeće za prekokceansku plovidbu i Fabriku za preradu maslina i južnog voća. Hotel »Agava« i više drugih turističkih i ugostiteljskih objekata.

ULCINJ. Najjužniji grad na našem Jadranu. 8.000 stanovnika: Albanci, Crnogorci, Muslimani. Osnovan prije naše ere. Stari grad podigla Vizantija. Dogradili su Mlečići i Turci. U XVI v. naselili ga gusari. Sačuvani bedemi, podzemni hodnici, ruševine dvorova Balšića. Jedini grad na našem Jadranu sa orientalnim obilježjem. Zavičajni muzej.

Velika pješčana plaža duga 15 km sa sitnim ljekovitim pijeskom. Izvor sumporne vode. U okolini maslinove šume. Samo na jednom mjestu 70.000 stabala. Najveća morska solana na Jadranu. Jadranska magistrala. Pored Bojane i Šaskog jezera velika lovišta na pernatu divljač. Lovni i zdravstveni turizam. Razvijena domaća radinost. Na ušću Bojane u more veliko nudističko naselje. Hoteli »Jadran«, »Galeb«, »Mediteran«, »Albatros« u gradu i »Belvi«, »Lido« i »Olimpik« na Velikoj plaži.

KONTINENTALNO PODRUČJE

TITOGRAD. Glavni grad, politički, privredni i kulturni centar Crne Gore na obalama Morače i Ribnice, oko 65.000 stanovnika. Na ruševinama stare Podgorice, koja je bila gotovo potpuno uništena bombardovanjem u prošlom ratu razvio se moderan grad koji se od 1946. naziva Titograd. U blizini arheološke iskopine antičkog grada Duklje, u II vijeku prije nove ere i ostaci Nemanjinog grada. Na Brdu Gorici Spomenik partizanu borcu, gdje su sahranjeni narodni

IZDAVAČ:

TURISTIČKI SAVEZ CRNE GORE I SAMOUPRAVNA INTERESNA
ZAJEDNICA ZA TURISTIČKU PROPAGANDU I INFORMATIVNU
DJELATNOST CRNE GORE, TITOGRAD

heroji poginuli u revoluciji od 1941. do 1945. Muzeji: Arheološki, Etnografski, Muzej »Marka Miljanova« u Medunu. Umjetnička galerija i galerija »Risto Stijović«. Više spomenika iz novije istorije.

Univerzitet »Veljko Vlahović«, Crnogorska akademija nauka i umjetnosti, Radio-televizijska stanica, dnevni list »Pobjeda«, Crnogorska narodno pozorište. Više privrednih objekata: Fabrika gradičkih mašina »Radoje Dakić«, Aluminjuski kombinat, Duvanski kombinat, Poljoprivredni kombinat. Važno saobraćajno središte na željezničkoj pruzi Beograd-Bar i Jadranskoj magistrali. Međunarodni aerodrom. Hoteli »Crna Gora« i »Podgorica« i drugi turistički i ugostiteljski objekti i izletišta u okolini.

VIRPAZAR. Naselje na Skadarskom jezeru gdje je pukla prva ustanička puška u Crnoj Gori i počeo trinaestotinski ustanački protiv okupatora. Na taj događaj podsjeća spomenik. Hotel »Trinaesti jul« u nacionalnom stilu.

CETINJE. Grad heroj. Grad muzej. Nekadašnja prijestolnica Crne Gore i značajno istorijsko mjesto — 12.000 stanovnika (680 m). Do prvog svjetskog rata na Cetinju je bilo 12 diplomatskih predstavnštava. Na brdu Obodu kod Rijeke Crnojevića nalazila se prva štamparija kod Južnih Slovena 1494. u kojoj je štampana knjiga Oktoih. Čuva se kao rijekost velike vrijednosti.

Muzeji: Njegošev, Državni, Muzej narodnooslobodilačke borbe, Etnografski, Manastirske, Umjetnička galerija i galerija »Umjetnici Njegoš«. Veliki reljef Crne Gore. Cetinski manastir 1484. sa bogatom riznicom. Vlaška crkva sa ogradom od puščanih cijevi zaplijenjenih u bitkama sa Turcima. U Državnom arhivu i bibliotekama čuva se blizu milion svezaka od najstarijih do najnovijih izdanja.

Na vrhu Lovćena, na 1574. m. Mauzolej Petru II Petroviću Njegošu, velikom jugoslovenskom pjesniku, vladici i vladaru Crne Gore, sredinom prošlog vijeka. Ovo monumentalno djelo vajara Ivana Meštrovića po mnogočemu je svojevrstan turistički objekat u svijetu. Lovćen je proglašen nacionalnim parkom.

U Njegušima naselju u podgorini Lovćena rodna kuća Petra II Petrovića Njegoša koja je pretvorena u muzej. Dvije pećine Lipska i Cetinska bogate stalaktitima i stalagmitima.

Fabrika za proizvodnju aparata za domaćinstvo »Obod«, Fabrika obuće, Izdavačko i Saobraćajno preduzeće.

Hoteli »Park« i »Grand« i drugi objekti. Mnogi su u nacionalnom stilu gdje se služe specijaliteti — Njeguši sir i crnicičko vino.

DANILOVGRAD. Istoriski gradić između Titograda i Nikšića u plodnoj Bjelopavličkoj ravnići. Više istorijskih i kulturnih spomenika, među kojima je najznačajniji manastir Ostrog na putu prema Nikšiću. Hotel »Gostilje«.

NIKŠIĆ. Industrijsko mjesto — 40.000 stanovnika. Ostaci srednjovjekovnog grada Onošta. Crkva Sv. Petra i Pavla. Bogomilsko groblje sa stećcima. Stari most na Zeti sa 18 lukova. Željezara »Boris Kidrič«, pivara »Trebjesa«, hidroenergetski sistem, rudnici boksita. U blizini 4 vještačka jezera. Preko prevoja Krnovo put za Šavnik i Žabljak. Drugi padinama Vojnika za Plužine i Bosnu. Na jugu za Risan u Boki i na zapadu za Trebinje u Bosni i Hercegovini. Hotel »Onoša«. U okolini motelli i brojna izletišta.

ŠAVNIK. Sjedište jedne od tri durmitorske opštine. Prostrane šume i pašnjaci. Novi koljski put preko planine Sinjaljevine do Jadranske magistrale. Manji turistički i ugostiteljski objekti.

ŽABLJAK. Planinska varošica na Durmitoru na najvišoj nadmorskoj visini u Jugoslaviji 1450 m. Centar planinskog turizma i zimskih sportova — staze za smuk i slalom, ski-liftovi i skakaonice. Sportski ribolov na Pivi i Tari i na Crnom i drugim jezerima. Nacionalni park Durmitor zahvata 36.000 ha. Ima srna, divljih svinja i kapitalnih primjeraka divokozra, zatim tretiereba i druge divljači. Na visini od 1400 do 1960 m 18 jezera glečerskog porijekla i preko 15 vrhova iznad 2000 m. Najviši je Bobotov kuk 2522 m. Kanjon Tare dug 60 km (prosječna dubina 1073 m, a najveća 1.300 m) drugi je po veličini u svijetu, postoji kanjona rijeke Kolorada u SAD. Kajakaški sport i splavarenje. Izleti na Durmitorske vrhove i lednička jezera do kojih su markirane staze i na most na Durđeviću Tari.

Asfaltiran put kanjonom Tare oko 70 km do Jadranske magistrale. Saobraćajnice prema Pljevljima i Nikšiću. U blizini aerodroma. Tokom narodnooslobodilačke borbe u drugom svjetskom ratu ovdje su se vodile teške borbe. Tu je bilo sjedište Vrhovnog Štaba.

Hoteli »Durmitor« i »Žabljak«. Odmarališta, autokampovi i drugi objekti.

PLJEVLJA. Planinsko mjesto u najsjevernijem dijelu Crne Gore, 15.000 stanovnika. Istoriski i kulturni spomenici: manastir sv. Trojice iz 1536. sa očuvanim freskama i riznicom. Husein-pašina džamija iz 1562., sahat-kula i zgrade u orientalnom stilu. Značajne arheološke iskopine u Kominićima iz doba Rimljana. Razvijeno zanatstvo, Rudnici uglja, olova i cinka. Fabrika za preradu drveta, Fabrika cementa, termoelektrana. U planini Ljubišni lov na medvjede, divlje svinje i tetrijebe. Hoteli »Pljevlja« i »Tara« i motel »Vodice«. Izletište »Jabuka«.

PLUŽINE. Novopodignuta planinska varošica. Staro naselje nedavno potopljeno. U kanjonu Pive vještačko jezero za hidroelektranu Mratinje dugo 40 km i jednom od najviših brana u Evropi. Pivski manastir iz XVI v. premješten na drugo mjesto. Svojevrsan kulturni i istorijski spomenik sa očuvanim freskama. Saobraćajnice za Nikšić i Foču. Hotel.

KOLAŠIN. Planinsko tranzitno mjesto, 2.500 stanovnika. Na Bjelasici smučarski tereni i planinarski dom. Nacionalni park Biogradska gora. U spomen na važne događaje iz narodnooslobodilačkog rata podignut spomen dom. Gradić je 23 puta prelazio iz okupatorskih u partizanske ruke. Partizansko groblje »Breza« gdje je okupator strijeljao mnogo rođoljuba. Hotel »Bjelasica«. Na Biogradskom jezeru turističko naselje. Na Jadranskoj magistrali motelli i drugi objekti.

Dvadesetak km Magistralom prema Titogradu Manastir Morača iz XIII v. Poznata freska »Gavran hrani proroka Iliju«. U njemu su se održavali plemenski zborovi i donosile važne odluke za crnogorski narod. Čuveni kanjon Morače — Platije. Motel i auto-kamp.

BIJELO POLJE. U sjevernom dijelu Crne Gore na rijeci Limu, na pruzi Beograd-Bar. 10.000 stanovnika. Očuvani kulturno-istorijski spomenici. Crkve sv. Petra XII v. i sv. Nikole, bogate freskama i starim rukopisima, gdje je napisano Miroslavljevo jevanđelje, značajan spomenik iz XII v. Ostaci orientalnog naselja. U blizini turističko naselje »Kisele vode«, izvori mineralnih voda. Vunarski kombinat. Hotel »Sandžak« i drugi turistički i ugostiteljski objekti.

MOJKOVAC. Sjedište opštine. Istoriski mjesto. U blizini ruševine srednjovjekovnog rudarskog grada Brškovo. Otvoren novi rudnik olova i cinka. Tu počinje kanjon Tare. Hotel i drugi objekti.

IVANGRAD. Na rijeci Limu, 12.000 stanovnika. U okolini arheološki lokaliteti sa ostacima groblja i spomenika iz Ilirskog i rimske doba. Manastir Đurđevi stupovi iz XII v. Okolina bogata šumom. Lov na visoku divljač. Fabrika celuloze i papira, Fabrika kože, Rudnik uglja, Aerodrom, Jadranska magistrala. Zavičajni muzej. Izletišta: Jelovica, Kaludra, Komovi. Hoteli »Berane« i »Beograd« i drugi objekti.

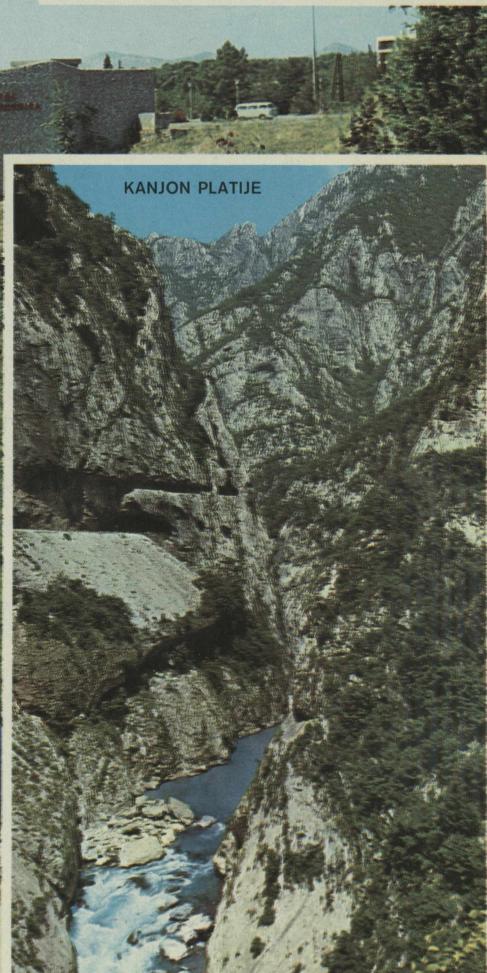
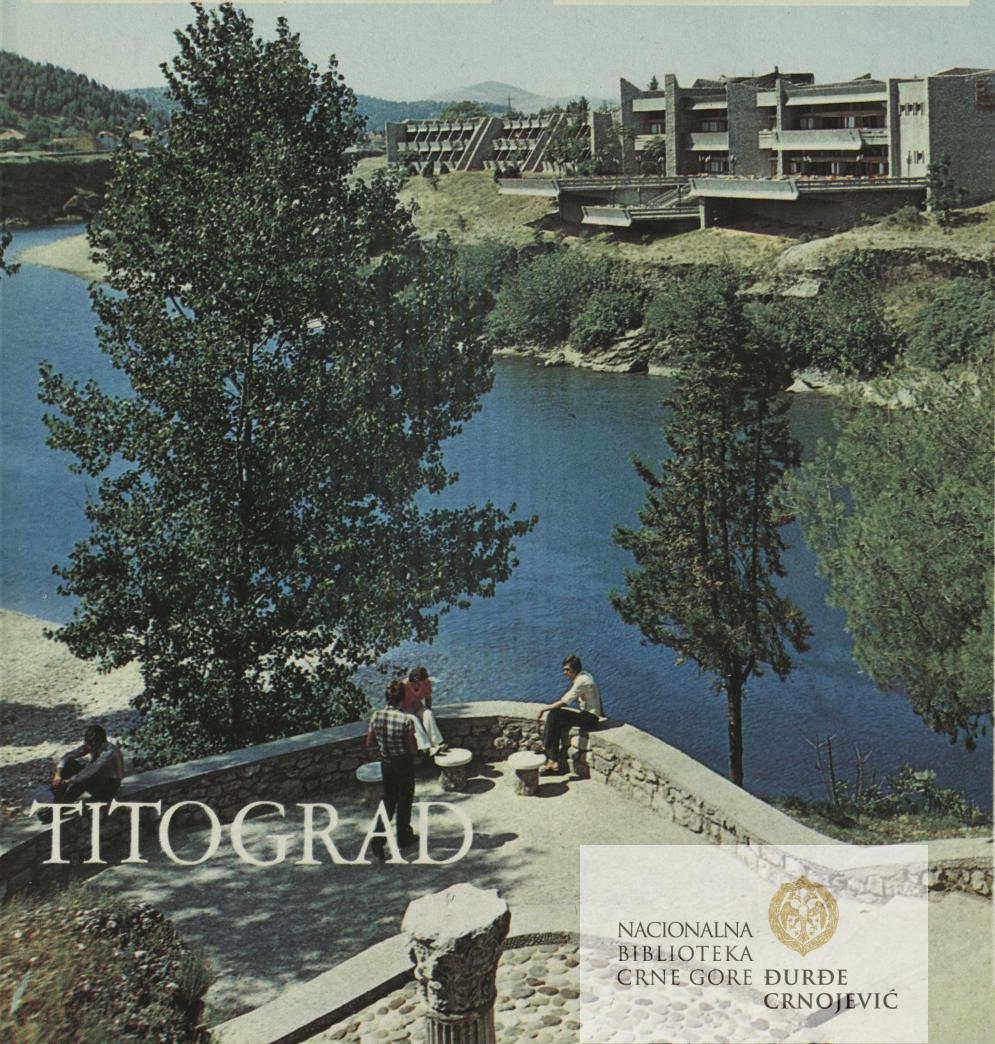
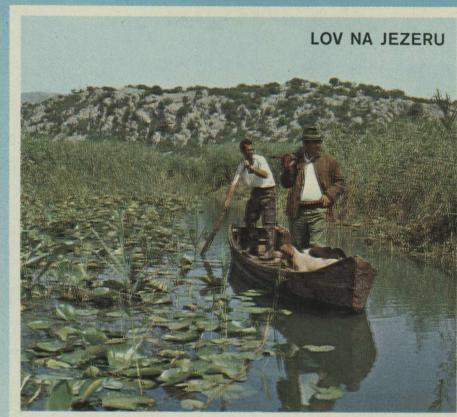
ROZAJE. Planinska varošica na rijeci Ibru, na Jadranskoj magistrali prema Kosovu i Srbiju. Dobri uslovi za lov na visoku divljač na Turjaku i Hajli. Hoteli »Rožaje« i »Ibar« i drugi objekti.

ANDRIJEVICA. Planinsko, istorijsko i tranzitno turističko mjesto u dolini Lima na putu južni Jadran-Makedonija, Kosovo i Srbija. Izleti na Komove. Lov na visoku divljač. Hotel »Komovi«, više planinarskih domova.

PLAV. Planinsko turističko mjesto na Plavskom jezeru 3.500 stanovnika. Živopisna okolina. Brezovjevička crkva iz XIII v. Očuvane kuće orientalne arhitekture. Stanovništvo crnogorsko, albansko i muslimansko. Plavsko jezero bogato pastrmkom mladicom i drugom ribom. Lov na visoku divljač na Visitoru i Prokletijama. Lednička jezera Visitorsko i Riško. Autobuske veze za Peć preko prevoja Čakor 1849. m, zatim za Beograd, Ivangrad, Titograd. Hotel i drugi turistički i ugostiteljski objekti.

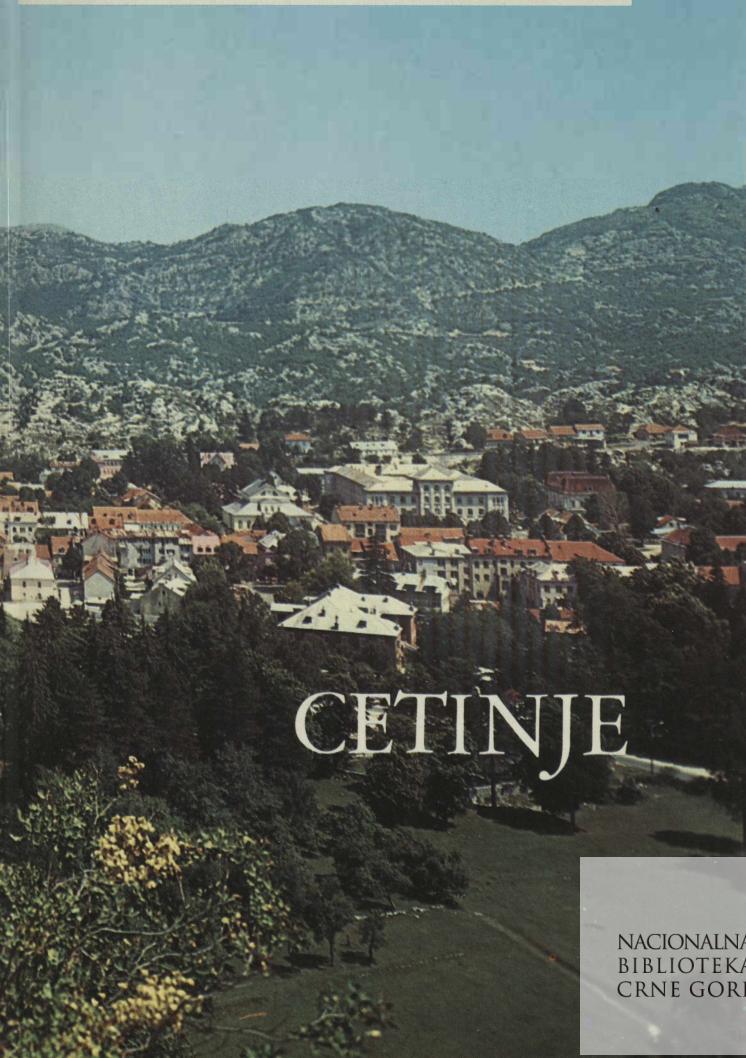
GUSINJE. Varošica u blizini albanske granice na padinama Prokletija. Poznata po folkloru — gusinske narodne igre. Ribolov na brzim planinskim rijekama Grčaru i Vrulji i na Alipašinim Izvorima.

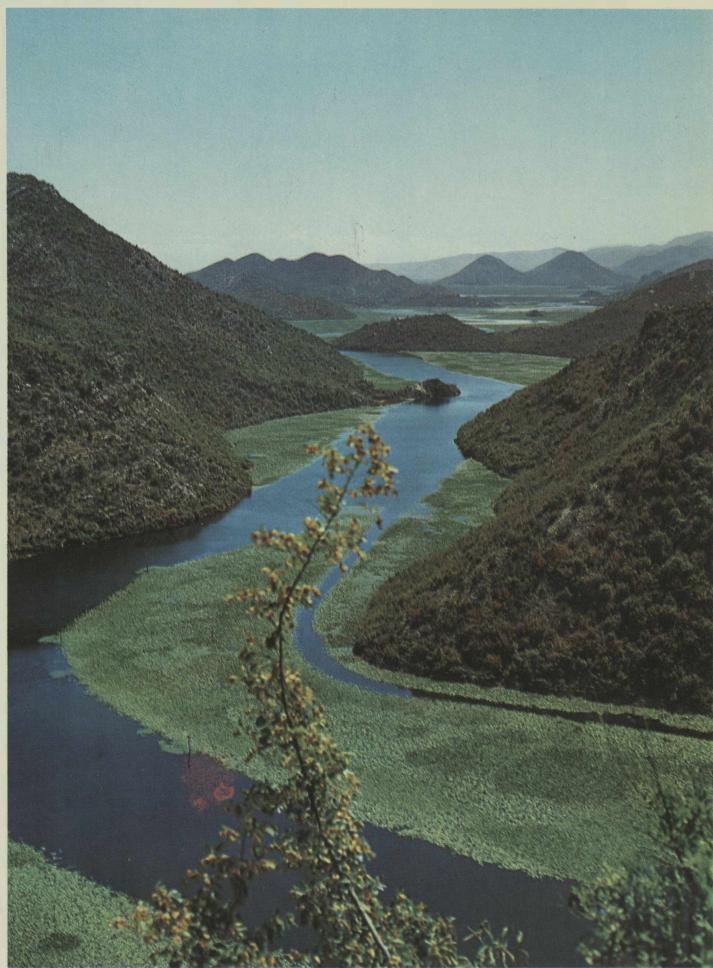

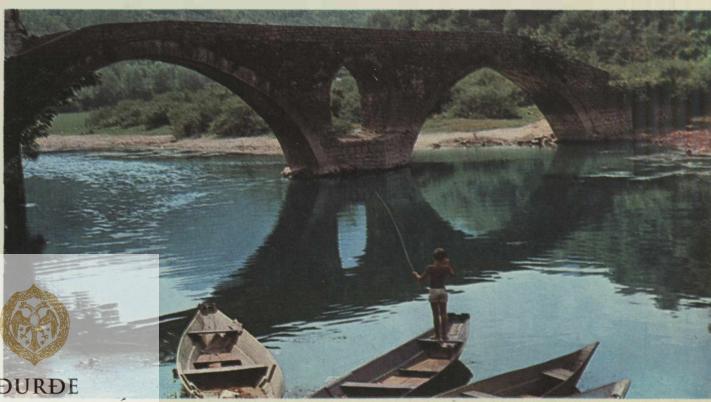
CETINJSKI MANASTIR

NACIONALNA
BIBLIOTEKA
CRNE GORE
ĐURĐE
GRNOJEVIĆ

SKADARSKO JEZERO

DANILOVGRAD

MANASTIR OSTROG

NIKŠIĆ

MOTEL «TREBJESA»

JEZERO KRUPAC

NACIONALNA
BIBLIOTEKA
CRNE GORE

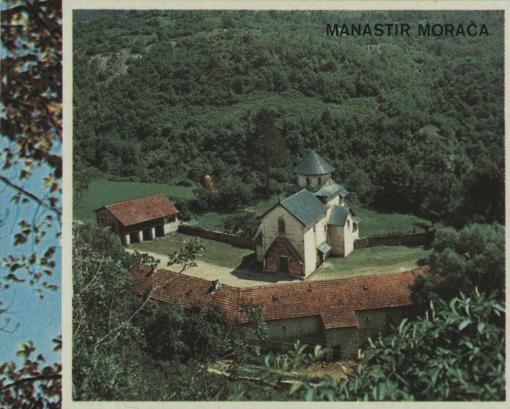
ĐURĐE
CRNOJEVIĆ

NIKŠIĆ - PANORAMA

KOLAŠIN

MANASTIR MORAČA

MOJKOVAC – HOTEL

KOLAŠIN

BIOGRADSKO JEZERO

BIJELO POLJE

HOTEL "SANDŽAK"

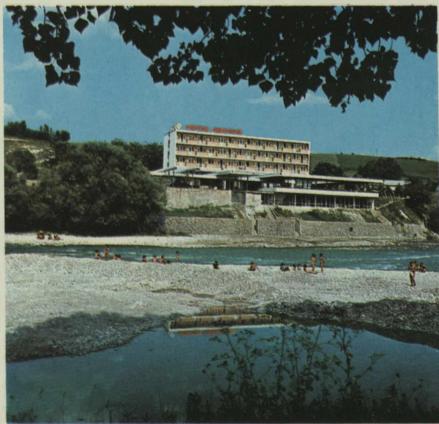
IVANGRAD

KOMOVI

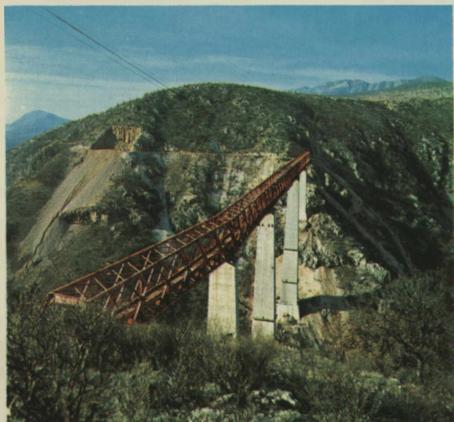
CRKVA SV. PETRA

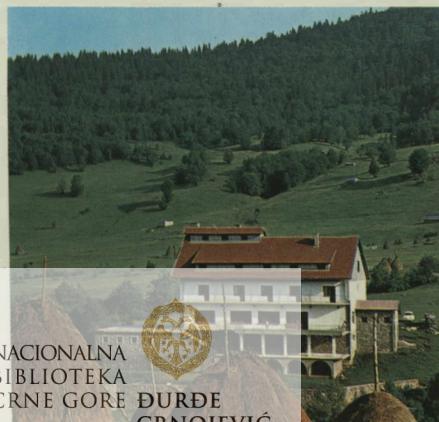
HOTEL -BERANE-

ĐURĐEVI STUPOVİ

MOST NA PRUZI BEOGRAD-BAR

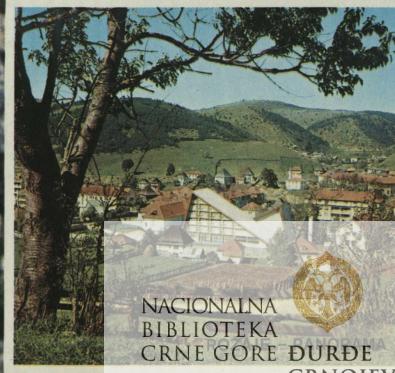
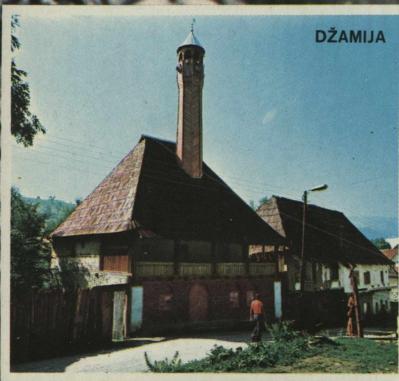
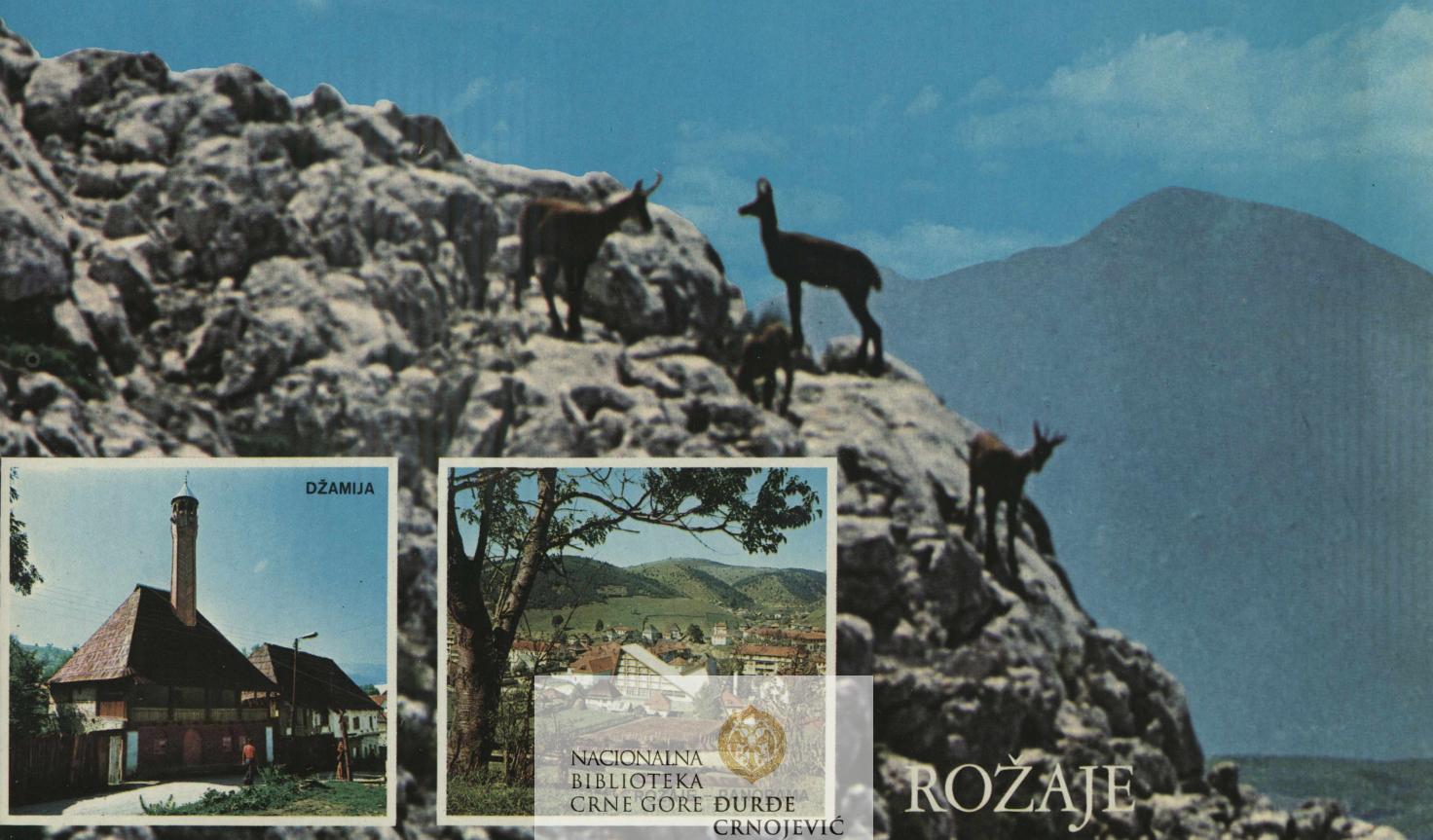

NACIONALNA
BIBLIOTEKA
CRNE GORE ĐURĐE
CRNOJEVIĆ
JЕЛОВИЦА

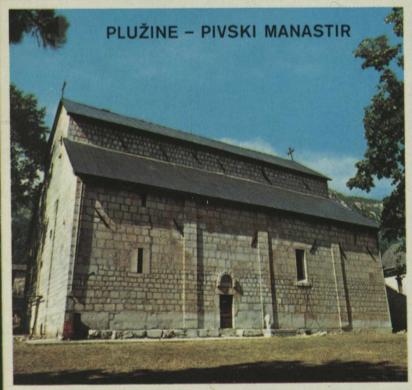
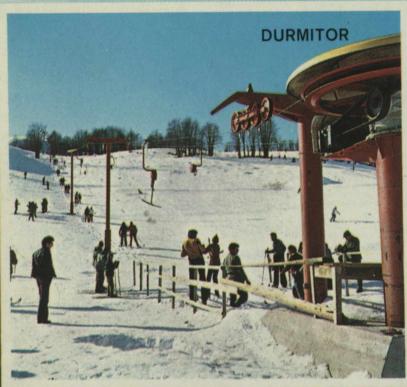

ANDRIJEVICA

PLAV

ŽABLIJAK

TARA

PLJEVLJA

PLJEVLJA – PANORAMA

HOTEL »PLJEVLJA

MANASTIR SV. TROJICE

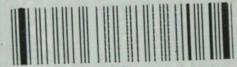

Национална библиотека Црне Горе

Б

I 234222

001703662

COBISS ©

